

۱

کدام ویژگی، احتمال هندی بودن بیت زیر را افزایش می‌دهد؟
 «توبه کردم مستی از چشم بتان افتاده است
 تاک را هم از خزان آتش به جان افتاده است»

۲

کدام کلمه از بیت زیر، از کلمات خاصی است که در سبک هندی رواج بیشتری یافته است؟
 «بی ندامت نیست هر حرفی که از لب سر زند
 بخیه زن از خامشی این رخنه افسوس را»

۳

با توجه به بیت «سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست» خانه‌های خالی (الف - ب) را با ذوق خود (غیر از واژه‌های بیت) پر کنید.

سِل سِلِ ی	الف	حَل قِ یِ دَا مَ بَ لَاسَت
هَر کِ دَرین	حَل قِ نِی سَت	بَ مَ جَ رَاسَت

۴

درست و نادرست بودن عبارات زیر را از لحاظ وزن شعر، مشخص کنید.
 (الف) در اوزان همسان دولختی، هجای کوتاه در پایان نیم‌مصراع، هجای کشیده به شمار می‌آید.
 (ب) در اوزان همسان دولختی، دوپاره با هم یک واحد موسیقی به شمار می‌آیند.

۵

با توجه به عبارت زیر، صحیح یا غلط بودن هر گزینه را مشخص کنید.
 از طبقه‌علیه شعرا که ناظران مناظم سخن‌پیرایی و پیرایه‌بندان سلسله معنی‌آرایی‌اند در آن هنگام که در اردوی معلا و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت‌گستر بی‌شمار بودند در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.
 (الف) مطابقت موصوف و صفت به سیاق عربی در عبارت دیده می‌شود.
 (ب) تتابع اضافات (پی در پی آمدن ترکیب اضافی) در متن دیده می‌شود.
 (ج) استفاده از جملات کوتاه با حذف فعل در متن دیده می‌شود.
 (د) آرایه اشتقاق در عبارت دیده می‌شود.

۶

با توجه به آنچه در ویژگی‌های ادبی سبک هندی خوانده‌اید، چه دلیلی برای قرار گرفتن این بیت در سبک هندی می‌بینید؟
 (الف) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
 (ب) هنوز می‌پرد از شوق چشم کوکب‌ها

۷

با توجه به متن زیر از کتاب «عالم‌آرای عباسی» به سؤالات پاسخ دهید.
 «از طبقه‌علیه شعرا که ناظران مناظم سخن‌پیرایی و پیرایه‌بندان سلسله معنی‌آرایی‌اند، در آن هنگام که در اردوی معلا و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت‌گستر بی‌شمار بودند. در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.»
 (الف) در عبارت مشخص شده چه ویژگی زبانی سبک هندی مشاهده می‌شود؟
 (ب) نام نویسنده کتاب را بنویسید.
 (ج) یک تشبیه در سطر اول بیابید و مشبه به آن را بنویسید.

۸

با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار» (عرفی شیرازی)
 الف) مفهوم کنایه «گریختن به آبگینه حصار» چیست؟
 ب) یک تشبیه بلیغ در بیت مشخص بیابید.

۹

مفهوم کنایه عبارت زیر را مشخص کنید:
 قمری ریخته بالم به پناه که می‌روم
 تا به کی سرکشی ای سرو خرامان از من؟

کلیم همدانی

۱۰

مفهوم کنایه عبارت زیر را مشخص کنید:
 از مکافات عمل غافل مشو
 گندم از گندم بروید جو ز جو

مولوی

۱۱

در نمونه‌های زیر، بیت‌هایی را که وزن همسان دولختی دارند، مشخص کنید:
 الف) الفبای درد از لبم می‌تراود / نه شبنم که خون از شبنم می‌تراود

قیصر امین‌پور

ب) آیینۀ سکندر، جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

حافظ

پ) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران

سعدی

ت) چو دل بر نهی بر سرای کهن / کند ناز وز تو بپوشد سخن

فردوسی

۱۲

وزن بیت زیر را بررسی کنید:
 تو این عهده‌ی که با من بسته بودی
 مگر بهر شکستن بسته بودی

طالب آملی

۱۳

در بیت‌های زیر دو «کنایه» بیابید که مفهومی یکسان داشته باشند. مفهوم مورد نظر را بنویسید.
 الف) گروهی هم‌نشین من خلاف عقل و دین من
 ب) چو بشنید بیچاره بگریست زار
 بگیرند آستین من که دست از دامنش بگسل
 که ای خواجه دستم ز دامن بدار

۱۴

کدام بیت وزن دوری دارد؟ دودلیل ذکر کنید.
 الف) دل می‌رود ز دستم، صاحب‌دلان خدا را
 ب) مرحبا ای پیک مشتاقان، بده پیغام دوست
 دردا که راز پنهان، خواهد شد آشکارا
 تا کنم جان از سر رغبت، فدای نام دوست

۱۵

در بیت زیر «کنایه»ها را بیابید و مفهوم هر «کنایه» را بنویسید.
 همینست بسنده است اگر بشنوی
 که گر خار کاری، سمن نذر وی

۱۶

در بیت زیر «کنایه»ها را بیابید و مفهوم هر «کنایه» را بنویسید.
 و گر گشته گردد به دشت نبرد
 شود نزد شاهان مرا روی زرد

۱۷

کنایه‌ی به‌کار رفته در کدام بیت، اثبات این حقیقت است که «آسایش بی‌رنج در این جهان وجود ندارد»؟
 الف) حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج
 ب) نپندارم ای در خزان کشته جو
 فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست
 که گندم ستانی به وقت درو

۱۸

کنایات را مشخص کنید، مفهوم آن‌ها را بیان کنید.
 - دست روی دست گذاشته است.

کنایات را مشخص کنید، مفهوم آن‌ها را بیان کنید.
 پر طاووس در اوراق مصاحف دیدم
 گفت خاموش، که هر کس که جمالی دارد

گفتم این منزلت از قدر تو می‌بینم بیش
 هر کجا پای نهد، دست ندارندش پیش

«سعدی»

کدام بیت وزن دوری دارد؟ یک دلیل ذکر کنید.
 (۱) گریه‌ی شام و سحر شکر که ضایع نگشت
 (۲) مادر بهشت من همه آغوش گرم توست

قطره‌ی باران ما گوهر یکدانه شد
 گویی سرم هنوز به بالین نرم توست

۱ طولانی بودن ردیف و قافیه

۲ بخیه

۳ (الف) موی دوست (ب) فا ر غ زین (کلماتی بر وزن این کلمات)

۴ (الف) نادرست (ب) درست

۵ (الف) صحیح (ب) صحیح (ج) غلط (د) صحیح

۶ بیت دارای حسن تعلیل است که از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

۷ (الف) تتابع اضافات

(ب) اسکندربیک ترکمان

(ج) سلسله معنی آرایبی یا شعرا پیرایه‌بندان هستند. شبهه: سلسه، پیرایه‌بندان

۸ (الف) کنایه از اینکه تدبیر من سودی ندارد. (ب) منجیق فلک یا سنگ فتنه (ص ۸۶)

۹ سرکشی: کنایه از نافرمانی کنی.

(سرکشی در معنای اسمی نیز به معنای نافرمانی است.)

۱۰ گندم از گندم بروید، جو ز جو: هر عملی عکس‌العملی دارد. نتیجه هر کار به خود ما باز می‌گردد.

۱۱ گزینه‌های «ب» و «پ» دلختی‌اند: مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن

۱۲ مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۱۳ (الف) کنایه: «دست از دامنش بگسل» (۵/۲۵)

(ب) کنایه: «دستم زدامن بدار» (۵/۲۵) مفهوم کنایه: رها کردن (۵/۵)

۱۴ (الف) (۵/۲۵) دل می‌رود ز دستم، صاحب‌دلان خدارا

۱- مکث بالقوه یا بالفعل در میان مصراع

مصراع

۲- بلندبودن هجای پایان نیم

۳- داشتن ارکان متناوب

۴- زوج بودن تعداد هجاهای یک مصراع

ذکر دودلیل کافی است. هر

دلیل (۵/۲۵) جمعاً (۱/۲۵)

۱۵ کنایه: «خار کاری، سمن نَدَروی» (یا مصراع دوم) (۵/۲۵)

مفهوم کنایه: «کار بد پایانی خوب نخواهد داشت.» (یا هر مفهوم درست و مشابه دیگر) (۵/۲۵)

۱۶ کنایه: «روی زرد» (۵/۲۵)

دیگر (۵/۲۵)

مفهوم کنایه: «شرمنده شدن، خجل شدن» (یا هر مفهوم درست و مشابه

۱۷ بیت «الف»

۱۸ دست روی دست گذاشتن کنایه از انجام ندادن کاری است. (سهل انگاری)

۱۹ پای نهادن، کنایه از وارد شدن به جایی است.
دست پیش ندارد، کنایه از این است که مانع ورود او نمی‌شوند و جلوگیری نمی‌کنند.

۲۰ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲- بلندبودن هجای پایان نیم‌مصرع

۱- مکث بالقوه در میان مصراع

۴- زوج‌بودن تعداد هجاهای یک مصراع (۰/۵)

۳- داشتن ارکان متناوب

